

! Artykuł jest dostępny na zasadzie dozwolonego użytku osobistego. Dalsze rozpowszechnianie (w tym umieszczanie w sieci) jest zabronione i stanowi poważne naruszenie przepisów prawa autorskiego oraz grozi sankcjami prawnymi.

MULTICULTURAL CARE IN EUROPEAN INTENSIVE CARE UNITS (MICE-ICU) – PRZEGLĄD LITERATURY DOTYCZĄCY KOMPETENCJI KULTUROWYCH PIELĘGNIAREK OIT

Erasmus+

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Kompetencje międzykulturowe (KM) dotyczą wiedzy i umiejętności radzenia sobie w środowisku wielokulturowym i powinny być traktowane jako niezbędne narzędzie w naszym społeczeństwie, ponieważ ludzie w dużym stopniu są zaangażowani w wymianę kulturową poprzez swoje codzienne interakcje [1]. Osoby, które rozwijają swoją wrażliwość i świadomość kultur innych niż ich własne, zdobywają niezbędną wiedzę, postawy oraz umiejętności, aby efektywnie komunikować się w różnych interakcjach międzykulturowych. Dlatego też wrażliwość kulturowa jest związana z większym potencjałem do sprawowania kompetencji międzykulturowych. Oznacza to, że osoby wrażliwe na kulturę mają zdolność rozpoznawania, uznawania i poszanowania różnic kulturowych [1]. Świadczenie wysokiej jakości usług medycznych osobom pochodzącym z odmiennego kręgu kulturowego jest możliwe jedynie wówczas, gdy członkowie zespołu terapeutycznego posiadają podstawowe KM. Nieznajomość różnic kulturowych może spowodować wiele nieporozumień, prowadzić do zmniejszenia zadowolenia odbiorcy, a nawet błędów w postępowaniu leczniczym i pielęgnacyjnym [2].

W odpowiedzi na wyżej omawiane rozważania naukowe powstał projekt Multicultural Care in European Intensive Care Units (MICE-ICU), który jest realizowany w ramach programu ERASMUS+ Akcji 2: partnerstwa strategiczne. Projekty partnerstw strategicznych wspierają wymianę dobrych praktyk, zakładają wzmocnienie potencjału organizacji do działań na szczeblu międzynarodowym oraz wymianę metod, praktyk i idei. Beneficjentem programu MICE-ICU oraz koordynatorem projektu jest Polskie Towarzystwo Pielęgniarek Anestezjologicznych i Intensywnej Opieki (PTPAiO). Projekt jest realizowany we współpracy z partnerami strategicznymi: European Federation of Critical Care Nursing

Associations (EfCCNa), Ostravska Univerzita v Ostrave (Czechy), Visoka Zdravstvena Šola v Celju (Słowenia), Assist Gesellschaft für Unternehmensberatung und Personalentwicklung GmbH (Niemcy), Danmar Computers Sp. z o.o. (Polska).

Celem projektu jest analiza potrzeb i kompetencji personelu pielęgniarskiego oddziałów intensywnej terapii w zakresie wielokulturowej opieki pielęgniarskiej w środowisku OIT w krajach europejskich. Dodatkowo, na podstawie przeprowadzonej analizy, zostaną przygotowane zalecenia do interkulturowego szkolenia online dla pielęgniarek/pielęgniarzy OIT. Kolejnym etapem projektu jest przegląd literatury dotyczący kompetencji kulturowych personelu pielęgniarskiego zatrudnionego w oddziałach intensywnej terapii w Polsce, Czechach i Słowenii.

Przegląd literatury został przeprowadzony z zamiarem znalezienia odpowiedzi na dwa główne pytania badawcze: jaki jest poziom kompetencji kulturowych pielęgniarek oddziałów intensywnej terapii w Polsce, Słowenii i Czechach oraz jakie są ich potrzeby edukacyjne w zakresie szkoleń międzykulturowych.

W ramach badań przeszukiwano elektroniczne bazy danych oraz elektroniczne bazy krajowych czasopism pielęgniarskich (Polski, Słowenii i Czech), zgodnie z harmonogramem projektu oraz zgodnie z przyjętymi kryteriami włączenia.

Analiza polskiej literatury dotyczącej kompetencji kulturowych pielęgniarek OIT i ich potrzeb edukacyjnych wskazuje, że nie ma badań bezpośrednio odnoszących się do tych kwestii, dlatego też trudno jest odpowiedzieć na główne pytanie badawcze. Na podstawie artykułów zakwalifikowanych do analizy, które uwzględniają kompetencje kulturowe pielęgniarek reprezentujących różne dziedziny pielęgniarstwa oraz

! Artykuł jest dostępny na zasadzie dozwolonego użytku osobistego. Dalsze rozpowszechnianie (w tym umieszczanie w sieci) jest zabronione i stanowi poważne naruszenie przepisów prawa autorskiego oraz grozi sankcjami prawnymi.

ich potrzeby edukacyjne w zakresie opieki wielokulturowej, można wskazać braki w wiedzy, umiejętnościach i postawach. Personel pielęgniarski nie czuje się przygotowany do właściwej opieki nad pacjentami reprezentującymi różne kręgi kulturowe, z którymi coraz częściej kontaktują się w swojej praktyce zawodowej. Dlatego istnieje pilna potrzeba rozwijania wiedzy, umiejętności i postaw w pełnym zakresie wielokulturowej opieki pielęgniarskiej.

Zapraszamy do zapoznania się z pełnym przeglądem literatury, który znajduje się na stronach: <http://mice-icu.eu/pl/> i <https://www.facebook.com/MiceICU/>

DEKLARACJA PRZEJRZYŚĆ: praca była finansowana w ramach projektu 2016-1-PL01-KA202-026615.

PIŚMIENNICTWO

1. Arasaratnam-Smith LA, Doerfel ML. Intercultural communication competence: identifying key components from multicultural perspectives. *Int J Intercult Relat* 2005;29:137–163.
2. Szkup-Jabłońska M, Schneider-Matyka D, Kubiak J et al. Ocena kompetencji kulturowych wśród pracowników ochrony zdrowia. *Fam Med Primary Care Rev* 2013;15(3):394–396.

✉ DOROTA OZGA

Zakład Dydaktyki w Intensywnej Opiece
Medycznej i Ratownictwie Medycznym,
Wydział Medyczny,
Uniwersytet Rzeszowski,
ul. Pigonia 6, 35-959 Rzeszów,
Tel.: 17 872 11 95,
e-mail: gdozga@poczta.fm

✉ ANNA ZDUN

Oddział Intensywnej Terapii,
Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny
im. prof. W. Orłowskiego,
Centrum Medycznego Kształcenia
Podyplomowego
w Warszawie,
ul. Czerniakowska 231,
00-416 Warszawa,
e-mail: redakcja
@pielęgniarstwoanestezjologiczne.pl